

Izhaia vsak četrtek
in velja s poštino
vred in v Mariboru s
pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četr leta „ 1.—

Naročina se pošilja
upravnemu tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice hšt. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tiskovnega društva do-
bivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Stev. 32.

V Mariboru, dne 8. avgusta 1901.

Tečaj XXXV.

Posamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natpis enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede opoldne.

Dobrodošli!

Tako šumijo danes valovi bistre Drave. Dobrodošli! Vi vrli udje preslavne „družbe sv. Cirila in Metoda“, ki ste se danes zbrali k XVI. veliki skupščini v krasnem našem „Narodnem domu“. Mariborski Slovenci se neizmerno veselijo Vašega prihoda; ponosni so, da ste prišli letos ravno med nje zborovat. Bog Vas sprejmi, Vi odlični narodni bojevniki!

V bratski ednosti, v blagodejnji slogi se boste posvetovali o srčastih v pozdrigu narodnega slovenskega šolstva. Kdo bi mogel dovolj prehvaliti to Vaše velevažno početje? Ah — s solzami v očeh moramo gledati, kako se nam odtuje slovenska mladina, ker se ji odteguje materna beseda v marsikateri šoli! Posebno ob različnih mejah naše domovine je škoda očividna, nevarnost narodnega propada je grozna. Skrajni čas je, da se spremenijo te neznosne razmere.

Raditega se Vas, vrli udje! veselimo. Tisoč in tisoč uspehov pričakujemo od Vas. Vi vlivate v naša srca balzam sladkega, osrečujučega upanja, da se nam v tem oziru zjasnijo dnevi.

Le zbirajte gmotne podpore; le vstanovljajte in vzdržujte slovenske šole; le širite prosveto in omiko slovenskega ljudstva na edino naravni podlagi maternega jezika!

Vaš trud je za nas zgodovinskega pomena; Vaši naporji so bistveni pogoji za naš narodni obstanek!

Čegar je šola, — tistega je bodočnost, zato le povspešujte narodno šolstvo, da nas lepsi odnošaji pripeljejo iz tužne sedanjosti v veselje prihodnosti.

Živeli! Slava Vam! Dobrodošli!

Bodite prepričani: Zeleno pohorje, Dravsko širno polje, prijazni griči rodnih Slovenskih goric — vse Vam z belooblečeno dekllico oduševljeno kliče

Pozdrav

vsem udeležencem XVI. skupščine družbe sv. Cirila in Metoda.

Pozdravljeni iz srca globočine,

Pozdravljeni rojaki mili vsi!

Ki danes iz slovenske domovine

Ste prišli v Maribor od vseh strani!

Hiteli semkaj ste ob bistro Dravo,

Ob vznožje krasno pohorskih planin,

Kjer Slomšekov častitljiv grob sè slavo

Obdaje večno nemilnjiv spomin.

Ljubezen narodna Vam je vodnica,

Navdušenje užiga Vam srce,

Da v šoli naši sije nam pravica,

So koprneče Vaših prs željé.

Braniki ste slovenske Vi mladine,

Njej hrabro čuvate predrag zaklad,

Zato ponos ste cele domovine,

Bodočnost zlata naših sladkih nad.

O blagoslov Oče nad oblaki

Vaš trud in Vaših žrtev blagi dar!

A Vi — pogumno le naprej, rojaki,

Naprej za domovino Vi vsikdar!

† Dr. Jožef Pajek.

(Življenejepisna črtica.)

Pred kratkim so prinesli s «Slovenskim Gospodarjem» tudi drugi časopisi žalostno novico, da so Slovenci izgubili odličnega moža dr. Pajeka. Pokosila ga je nemila smrt, dasi še ni bil visoke starosti. Ker je ranjki mnogo deloval ne le kot duhovnik v prid sv. cerkve, ampak tudi kot narodnjak, podamo bralcem nekatere črtice iz njegovega življenja.

Jožef Pajek je bil rojen v Prežigalu — in od tod je bil po celiem konjiškem okraju po njegovi primiciji znan kot «Prežigalski gospod». Prežigal je vas konjiške nadžupnije, kjer je mali Jožef, rojen dne 29. julija 1843, preživel prva leta svoje mladosti. Šolo je obiskaval v Konjicah, gimnazijo v Celju in v Mariboru. Zaradi živahnegata in šaljivega značaja je imel mnogo prijateljev in je bil zelo priljubljen med dijaštvom.

Po izborni dovršenih gimnazijskih študijah vstopi leta 1863 v mariborsko bogoslovje. V tretjem letu je bil posvečen v duhovnika in je kmalu potem pel prvo svojo sv. mašo v Konjicah v veliko veselje cele, obširne žlahte svoje. Takrat je imel slovesni govor njegov starejši brat Janez, ki je tudi že mrtev (l. 1890).

Dušoskrbje je najprej začel izvrševati kot kapelan pri Sv. Petru pod Svetimi gorami, kjer se ga še marsikateri dobro spominja. Že čez dve leti prestavijo ga knezoško Maksimiljan za stolnega kapelana v Maribor, katero službo je imel od l. 1869—72. Med tem časom je že tudi pomagal podučevati veronauk na gimnaziji. Leta 1870 dne 9. oktobra je bil promoviran doktorjem bogoslovja na Graškem vseučilišču.

Ker so na ces. kr. višji gimnaziji rabilo profesorja za veronauk, so škof mlademu doktorju izročili to službo (l. 1872). Tudi iz slovenščine in germanistike naredi skušnjo na dunajskem vseučilišču (l. 1875), katere jezik je razen veronauka tudi podučeval na mariborskem gimnaziju.

Spolje je največ deloval za poduk srednješolske mladine, ker je celih štiriindvajset let ostal profesor na gimnaziji. Tu je bil prav na svojem mestu. S svojo vsestransko izobrazbo je imel velik upliv ne le pri dijakih, ampak tudi pri profesorjih.

Mladeniška srca svojih učencev si je znal pridobiti. Poduk je napravil nazoren s podobami, oživil ga je z originalnimi povestmi in posebno je rabil z velikim uspehom dela Albana Stolca v vzgojne in podučne namene ter je znal s svojo naravno in nepri-

siljeno šaljivostjo poduk narediti živahan in zanimiv. O suhoparnosti njegovega podučevanja ni bilo slišati nikoli govoriti. Ravno nasprotno je včasih najbolj šaljive prizore iz življenja porabljali v pobijanje nespametnih krivih naukov, ki so jih sovražniki svete vere prodajali kot čisto zlato.

Knezoško Mihael so ga žeeli imeti med stolnimi korarji in so ga po cesarjevem imenovanju inštalirali l. 1893. Kot korar je dobil razne častne duhovske službe in odlikovanja in je v raznih šolskih zadavah mnogo storil v prid učiteljstva in mladine.

Med tem je tudi potoval po Italijanskem, Francoskem (Lourđ, Paris) in Nemškem; izobraževal se je v sodbi glede na razna umetniška dela, in je posebno dobro poznaval načela stavbene, slikarske in podobarske cerkvene umetnosti. To je tudi dejansko pokazal pri zgradbi frančiškanske cerkve v Mariboru in v Čadramu, kjer ima mnogo zaslug, da se je g. Bezenšku posrečilo tako krasno pozidati novo cerkev.

Njegova vsestranska izkušnja in izobrazba mu je omogočila, da je tudi na literarnem polju bil zelo delaven. Pisal je v «Slov. Gospodarja», «Kres», «Popotnika», «Dom in Svet» in druge slovenske časnike. «Slovenski Matici» in družbi sv. Mohorja je ustrezal s primernimi spisi.

Najimenitnejše delo so: «Črtice iz duševnega žitja štajarskih Slovencev», kjer je v abecednem redu zbral razne bajke in narodne pravljice. Ražven tega je izdal mnogo manjših slovenskih spisov: Kako ravnati z bolenim vinom, da ozdravi in kako z novim ali moštom, da se bolezni ovaruje? V Mariboru 1871; Leopold Volkmer, veseli pesnik Slovenskih goric. V Mariboru 1885; Bogoljubno življenje vis. čast. g. Krambergerja Janeza, župnika v Vurbergu, 1892; Nova Marijina cerkev očetov frančiškanov v Mariboru 1893; Sv. Jožef, izdala družba sv. Mohorja, 1895.

Kakor se iz teh kratkih potez razvidi, je bil ranjki zelo delaven ter ima mnogo zaslug za slovenski narod, katerega je, kakor je sam mnogokrat zatrjeval, prisrčno ljubil. Kot profesor iz moralke na mariborskem bogoslovju je tudi marsikateri dobrí spomin pri svojih poslušalcih zapustil.

Konečna bolezen ga je hudo mučila, a bil je ves čas voljno Bogu vdanci. Knezoško so ga, dasi sami slabega zdravja, obiskali, ker so ga visoko čislali. Do zadnjega trenutka ostal je pri zavesti in v smrtnem boju vsliknil: Jesu, misericordiam! Jezus, usmilenje! Nato je mirno v Gospodu zaspal dne 25. julija 1901.

nje tudi ne. Kamor sta pogledala, kamor stopila, povsod, v vsakem kotu sta pogrešala Miheca. Noč in dan sta mislila nanj. Posestvo, ki ga je bil že prevzel ranjki Miha, sta bila morala vzeti zopet na-se.

Delo je na Lukeževem tisto leto seveda močno zaostajalo, doma in na njivah. Urbanovi, Sopočnikovi in pa najeti delavci so pomagali, da so poželi, spravili poljske pridelke, vzimino posejali, se po večem za zimo pripravili in zmatlili.

Do adventa pa sta se bila Lukež in Lukežica vendar le toliko pomirila in potolažila, da sta priredila po ranjku Mihecu veliko sedmino, ki je trajala tri dni. Na sedmino sta povabila pogrebnike, sorodnike, sosedje in mnogo znancev. Da je bil med sedminci tudi Žvab, mi ni treba posebej povdarjati. Stari Gortančnik, že slabotno sključeno dedle, je bil prišel v — coklah.

Sedmina se je začela v nedeljo po pooldanski službi božji ter se končala še-le v torki proti polnoči. Sedminci so počasi prihajali. Na mizi jih je že čakalo vino in kruh. Nekoliko pred mrakom, ko so že bili blizoma vsi zbrani, je jel gospodar:

«Zdaj pa le za mizo, no Andrej, Jurij; no Jerčka, Mica, no, no ...»

Polagoma so zasedli gostje sedeže krog dolge, zdaj že težko z jedili obložene mize.

Mil. knez in škof so imeli v stolnici govor, v katerem so pred obilno množico razpravljal ranjkega zasluge, ker je dal Bogu, kar je božjega in cesarju, kar je cesarjevega. Zato veljajo o njem besede sv. Duha: Memoria iusti cum laudibus — Spomin pravčnega bodi hvaljen!

Truplo pokojnega se je dne 26. julija t. l. prepeljalo po državni cesti iz Maribora čez Slov. Bistrico v Konjice, kjer je želel biti pokopan. Po vseh župnijskih cerkvah ob cesti se je zvonilo. Truplo sta spremljala kanonik dr. Ivan Mlakar in profesor Ivan Vreže. Velika množica ljudstva je pričakovala pokojnika ob cesti z gorečimi svečami, da bi ga v rojstni župniji spremila na pokopališče pri sv. Ani. Vse mrtvaške obrede je dne 27. julija v cerkvi sv. Ane vodil v navzočnosti mnogo duhovništva dr. Ivan Mlakar. Pred sv. mašo se je obrnil v ginaljivi nagrobnici do spremljajočega občinstva ter pojasmil, da je bil dr. Pajek mož žive vere, trdne volje, svete potrežljivosti, krščanske ljubezni: do sv. cerkve, papeža, posebno do svojega škofa, do sorodnih in drugih konjiških župljanov, zato pa je tudi hotel po smrti počivati med njimi.

Svojo zapuščino je primerno razdelil po stolnem kapitelju vsem cerkvam, kjer je služboval, posebno je pokazal do vseh mariborskih in konjiških cerkev, da je radodaren v povzdigo časti božje z lepimi hišami božjimi.

Bodi mu torej kot vrlemu vzgojevalcu nežne mladeži, kot slovenskemu pisatelju in kot vzglednemu duhovniku ohranjen pri Slovencih blag spomin!

J. S.

Politični ogled.

Državni zbor se snide baje še le meseca novembra, ker namerava ministrski predsednik dr. Koerber sklicati češki deželní zbor še k jedni seji, predno se razpusti. Državnemu zboru bo predložen že tudi proračun za l. 1902, da se potem prihodnjo leto lahko državni zbor neovirano posvetuje o nagodbah z Ogersko.

Nemiri na Češkem. Pilzensko pevsko društvo «Hlahol» je napravilo izlet v Karlove vare. Nemci so jih napadli, jih več ranili ter poteptali venec, ki je bil namenjen pevcom. Lepa slika nemške omike!

Krst prestolonaslednikove hčerke. V nedeljo je bila v gradu Konopišt krščena novorojena hčerka nadvojvode Frana Ferdinand a. Princesinja je dobila imena:

Velikih hlebov belega kruha, bidrov, močnikov, potic in krapov je bilo toliko na njej, da se je šibela pod njihovo težo.

Ko je vse sedelo, so prinesle ženske govejo juho, v kateri so bili vkuhaní tanki, več ko ped dolgi rezanci. Sedminci so še molili, potem pa s slastjo segli po prijetno dišeči rumeni jedi. Za juho je prišla na vrsto mastna govedina s kiselim zeljem, za govedino pečena perutnina, potem slanina in razne močne jedi.

Kupic je bilo na mizi veliko število, blizu toliko, kolikor je štelo omizje sedmincev, pa pri nas ni navada, da pije vsak iz svoje kupice, ampak kupe krožijo od leve na desno; kdor je pil, postavi novo napolnjeno kupo pred svojega vrstričnika na desni in tako gre naprej.

Po tretji jedi so molili sedminci za ranjega bridi del rožnega venca, pozneje so ga molili še enkrat.

Med molitvijo je vsakokrat stala na srednjem oknu zunaj kupica vina za dušo pokojnega in za verne duše v vicah.

Za pečjo je sedelo več beračev in beračic, ki so pridno prebirali jagode na velikih molekih, vmes pa jedli in pili.

Kmalu po polnoči so se sedminci razšli.

Listek.

Lukežev Miha.

Slika iz kmečkega življenja na južni strani Pohorja.

(Konec.)

Tretji dan po tem, ko se je bil pokojnik ponesrečil, so ga predpoldne pokopali na zreškem pokopališču, kajti Sopočje, kjer je ležal ponesrečenec pri svojem bratu na mrtvaškem odru, je, kakor smo že prej omenili, v zreški župniji. Pogreb je bil sijajen. Sorodniki v obilem številu, znanci in skoraj vsi Boharinčani so spremljali ranjkega k večnemu počitku na počivališče Sv. Iliju v Zrečah.

Na mestu, kjer se je zgodila nesreča, so hoteli postaviti spominsko tablo s sliko, uprizorjajočo ponesrečenje, ali pa velik križ. Če se je načrt izvršil ali ne, mi ni znano. Pač pa vem, da je dal stari Lukež v žalosten spomin ponesrečenja sina Miheca in v blagor njegovi duši postaviti v cerkvi sv. Jungerte lep postranski oltar sv. Vida, v katerem stoji tudi podoba nadangela Mihuela, patrona ponesrečenega mladeniča.

* * *

Na Lukeževem je bilo zdaj pusto in žalosten. Starega Lukeža ni ničesar več veselilo,

Zofija, Marija, Terezija, Frančiška. Cerkveni obred je izvršil grajski duhovnik.

Bivši ogerski minister pl. Szilagy je v Budimpešti nagloma umrl. Bil je strasten madžarski liberal, ki pa je imel veliko znanja in spremnosti v političnem življenu. Pokopan je bil na državne stroške.

Novi carinski tarif v Nemčiji. Nemška vlada je objavila novi carinski tarif. Carina je določena mej drugim za rž 6, pšenico 6·5, ječmen 4, sadje v zabojih 6, konji od 30 do 300 mark, govedo 25, prasiči 10, vino v sodih 24 do 160 m., sicer 48 mark, pivo 6, premog prost. To zvišanje carine je velik udarec kmetiji. Prizadeta je v prvi vrsti tudi Avstro-Ogerska. Ruski »Svet« pravi, da je nemški carinski tarif smrt trozvezne in da so nove zveze velesil neizogibne.

Turški sultan se grozno boji, da bi ga kdo ne umoril. Povsod vidi strahove. Sedaj je obdolžil Sagda pašo, da ga je hotel umoriti ter je pustil zapreti Sagda pašo, ko je ravno paša gostil svoje goste. Sultan je pustil zapreti tudi vseh 26 pašinjih gostov.

Nemiri na Kitajskem. Mnogi časopisi trdijo, da so nemirov na Kitajskem v prvi vrsti krivi židi. Na Kitajskem ne živi nič manj nego 40 milijonov židov. Upliv židov v državi je velikansk. Več tisoč židov služi v kitajski vojski in mnogo generalov je židov. Kristijane črtijo nad vse in jih preganjajo, kjer le morejo.

Povratek lorda Kitschenerja. »Frankfurter Zeitung« poročajo iz Londona, da se tam smatra vest o povratku angleškega poveljnika Kitschenerja iz južne Afrike za polnoma verodostojno. Njegovim naslednikom bo imenovan general Littleton, nečak pokojnega državnika Gladstona. Nikakor nam ni mogoče pojmiti, zakaj Anglezi iz zgoraj navedene spremembe v poveljništvu sklepajo, da se v kratkem konča vojna! Ako je m' takoj blizu, potem res ni treba, da bi menjavali osebo vrhovnega poveljnista; najpametnejše je, da kar Kitschener sam opravi to »malenkost«. Bržkone se dogodi sedaj zopet, kakor svoječasno, ko je bil lord Robert odpovan od vrhovnega poveljnista. Tudi takrat so rekli, da je vse končano in da bo imel njegov naslednik le zaključiti vso stvar; sedaj pa vidimo, da je že toliko mesecev od onega »konca« in da vendar še sedaj ni pravega konca in ga menda kljubu novemu poveljniku tudi tako kmalu ne bo.

Vojna v Južni Afriki. Ruski car je poslal Krügerju ob priliki smrti njegove soprote, ki je umrla na pljučnici, sožaljno brzojavko, iz česar sklepajo, da velevlasti ne pripoznavajo priklopljenja južnoafriških republik.

Drugi dan so se okoli desete ure predpoldne zopet zbrali. Vse se je vršilo kakor prvi dan.

Popoldne so bili prišli na sedmino tudi šentjurški gospod župnik, blagi in zelo priljubljeni Vanič. Gospodar in več sedminarjev jim je šlo naproti, med njimi stari Gortančnik. Ko so spremljali gospoda po kamenih, štiri stopne broječih stopnicah v hišo, je stari Gortančnik spodrknil, močno zropotal s coklami in padel, pa poškodoval se ni.

Za pečjo si videl ta dan poleg domačih ubožcev koj v začetku dva tobakarja s Hrvatskega, ki sta poželjivo gledala na mizo ter sline pozirala. Za kos belega kruha, bidra ali za krap sta dajala sedmincem po 1 ali po 2 lista tobaka, ki sta ga imela v veliki platneni torbi. Pozneje je gospodinja tobakarja obilno pogostila.

Ta dan je trajala sedmina tudi črez polnoči.

Še tretjekrat so se sešli sedminarji in dolgo v noč ostali zbrani. Pri odhodu je dobil vsaki velik kos belega kruha, bidra in nekaj krapov, katere je nesel v robcu domu.

blik k angleški državi, in da velevlasti Krügerja še vedno smatrajo vladarjem Transvaala. Tudi nemški cesar je izrekel Krügerju sožalje. — Buri se na bojišču še vedno živahno gibljejo; severno od Pretorije se je vršil nedavno boj, v katerem so zgrabili Buri Angleže odzadaj ter jim vzeli troje topov. Bilo je še več drugih bitk, v katerih so imeli Buri več ali manj sreče.

Dopisi.

Pri Sv. Juriju ob Ščavnici (so na shodu dr. Ploja in dr. Rosine) dne 28. julija 1901 zbrani zborovalci sklenili sledeče resolucije:

1. Abstinencu deželnih poslancev se z ozirom na to, da je postopanje nemške večine deželnega zborna štajerskega tako brezobzirno, da slovenskim poslancem ni mogoče ž njimi skupno delovati in z ozirom na to, da c. kr. vlada ne stori nobenih korakov proti takemu postopanju nemške večine in ničesar, da bi ugodila gospodarstvenim in skromnim narodnim zahtevam slovenskega naroda na Štajerskem, odobruje ter se prepušča našim poslancem, da po razmerah uravnajo svoje postopanje tudi za naprej.

Ob enem se protestuje zoper tiste sklepe, s katerimi se je sklenilo iz deželnih doklad, katerih tretjino plačujejo Slovenci, enostransko podpirati strankarske nemško-nacionalne namene, kakor namški šulferajn, südmarko, nemško mestno gledališče v Gradcu, z 10.000 kronami veselico nemške pevske zveze itd. in zoper tiste sklepe, s katerimi se brez potrebe in enostransko razširja nemško šolstvo v tistem delu dežele, v katerem bivajo Slovenci. — Protestuje se še posebej zoper sklep glede premembe volilnega reda za okrajne zastope, kateri je za Slovence provokatoričen in pravicom kmečkih volilcev nevaren.

2. Zahteva se, da se izloči Spodnji Štajer iz graškega nadsodišča in se ustanovi posebno nadsodišče v Ljubljani za slovenske sodne okraje.

3. Zahteva se, da se ustanovi poseben odborek deželnega šolskega sveta za Spodnjo Štajersko.

4. Da se namesto c. kr. kmetijske družbe na Štajerskem ustanovita dva deželnokulturna sveta in sicer jeden za nemške pokrajine in drugi za slovenski del Štajerskega in sicer po uzoru češkega in nemškega kulturnega sveta na Češkem.

5. Zahteva se, da se ustanovi poljedelska šola s slovenskim učnim jezikom v Ljutomer-

Po sedmini sta Lukež in Lukežica vedno češče premisljevala, kaj zdaj, in kako dalje naprej. Hči in starejši sin sta bila z doma, srednji sin, ki je bil doma, na pol tepec, Miheca pa ni bilo več.

Neko nedeljo popoldne — šlo je že na pomlad — sedita on in ona sama v hiši za mizo. On začne:

«Po zimi bi bili Miheca oženili, mi dva bi se bila preselila v zadnjo sobo in mlada bi bila začela povsem sama gospodariti. Pa Bog je drugače obrnil, naj bo po njegovi sveti volji. — Solze mu zaigrajo v očeh in tudi ona se razjoče.

«Pa veš kaj, Žofa, v žlahti je veliko otrok, vzemiva k sebi dečka pa deklico od sorodnikov, da bota za nama.»

«Tako bo pa najbolje Matija», odgovori ona. «Katera dva pa vzameva?»

«Vnukinja Urbanova Nežko, ki ima sedaj 12 let, in pa dečka od tvoje žlahte.»

«Prav tako. Na Blažičevem so izgubili mater, Marjeta bo prevzela posestvo, dečki pa bodo morali od hiše, vzamiva najstarejšega Anzeka.»

«Je dobro, deček je priden in razumen, pa tudi že za delo.»

skem glavarstvu in da se ustanovi primerno število štipendij, da bode tudi sinom revnih kmetov omogočeno, obiskati to šolo.

6. Želi se, da se za slovenske kmečke zadruge na Spodnjem Štajerskem ustanovi posebna zveza, ki bi bila deležna tistih dobrot od strani vlade in dežele, katere danes že uživa deželna zveza kmečkih zadrug v Gradcu.

7. Želi se, da se ustanovi posebna komisija za presojanje podpor za kmečke zadruge na Spodnjem Štajerskem.

8. Z ozirom na žalostno gmotno stanje kmečkih vinogradnikov se želi, da dovoli vlada izvanredno podporo, da bode na ta način omogočeno na novo nasaditi od trtne uši uničene gorice.

9. Naš državni poslanec se naprosi, da posreduje pri poljedelskem ministerstvu, naj se ugodi občni želji tukajšnjih konjerejcev, da se pošlje v ta kraj nekaj žrebcev plemenjakov mrzlokrvnega plemena.

Sv. Križ pri Ljutomeru. (Volilno zborovanje) političnega društva za Ljutomer dne 4. avgusta 1901. Poročala sta g. dr. Miroslav Ploj o delovanju v državnem zboru, g. dr. Rosina o politiki deželnih poslancev. Boljše bi bilo, da bi g. dr. Ploj na vprašanje dr. Grossmana molčal. Krasno je govoril g. dr. Rosina. Sklepi so se storili naslednji:

1. Državnemu poslancu dr. Ploju izrekamo popolno zaupanje in zahvalo s prošnjo, naj še zanaprej v tem smislu uspešno deluje na podlagi nesebičnega temelja Vse za vero, dom, cesarja.

2. Deželnemu poslancu dr. Rosina izrekamo svoje popolno zaupanje, tudi glede abstinence, dokler se razmere deželnega zborna štajerskega ne poboljšajo ter ga prosimo, naj nas še tudi zanaprej energično zastopa.

3. Navzoči izjavljajo, da stojijo na stalšču popolne narodne samo-uprave, ker le v tej nam je narodni obstanek in lepsi razvoj zagotovljen.

4. V gospodarskem oziru stojimo na stališču, da naši slovenski kraji niso samo kolonije za sinove naših narodnih nasprotnikov ter zahtevamo, da se povsod po Slovenskem nastavlajo uradniki slovenskega pokolenja.

5. Navzoči zahtevajo, da se ustanovi v Ljutomeru poljedelska šola s slovenskim učučnim jezikom, in se ustanovijo štipendije za sinove revnih kmetov, da morejo obiskovati uspešno tako šolo.

6. Mi zahtevamo, da se mariborsko učiteljičče, katero daje učitelje za spodnji Štajer, prelevi v izključno slovenski zavod.

In res, še tisto leto sta prišla Urbanova Nežka in Blažičev Anzek k Lukežem, da bi bila nekdaj tukaj gospodar in gospodinja.

Pa prišlo je drugače. Deček je kmalu sel v Celje v šolo in je dosegel po končanem šolanju polagoma, kar si je želel; deklica pa se je pozneje omožila v Koroško ves na Lajharjevo in je vrla in pridna kmetica. Posestnik na Lukeževem pa je sedaj Nežkin brat Jožef, kateri je dober gospodar in sposovan kmet.

Smešnica.

Nemški policaj ararovancu: »Gоворите nemški, jaz ne znam vašega neumnega jezika.« — **Aretovanec:** »Jaz znam pa nemški in slovenski; vi pa, ako bi še nemško ne znali, morali bi — lajati.«

Bistrovnost. Katehet: Janezek, kje so se sv. trije kralji na svojem potovanju v Betlehemu najprej oglasili? — Janezek: (premišlja) Najbrž v kaki gostilni, ker so bili lačni in žejni od dolgega poto.

7. Zahtevamo obrtnih in meščanskih šol za slovenski naraščaj spodnje štajerski.

8. Za promet naj skrbi s tem, da se proga Dunaj-Novi, katera bi bila tolike važnosti za naše kraje, polagoma s tem nadaljuje, da se zveže Ljutomer s Središčem.

9. Naj delujejo naši poslanci na to, da se ugodi davni želi tukajšnjih konjerejcev in se spravi na žrebčarske postaje vsaj nekaj žrebcev mrzlokrvnega plemena.

10. Odločno protestujemo proti premembi volilnega reda za okrajne zastope, kakor jo je sklenil nam sovražni deželnini zbor.

11. Naj se dela zato, da se dovoli zveza naših slovenskih zadrug, kakor se je dovolila zveza nemških zadrug na Štajerskem, ter naj se dajo našim zadrugam iste državne in deželne dobrote, kakor jih uživajo nemške zadruge.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Slavlje v Lehnu. Kakor so prihajali za Viljem Tella svobodoljubni Švicarji na planoto Rütti, da se posvetujejo, kako osvoboditi domovino težkega tujega jarma, tako so se zbirale zadnjo nedeljo dne 4. avg. v Lehnu rodoljubkinje in rodoljubi iz zelenega Pohorja in dravske doline, da storijo nov korak za osvoboditev slovenske šolske dece. Ustanovila se je ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za Sv. Lovrenc in okolico. Zborovanje je otvorila sklicateljica gospica Mina Pernatova, pozdravila s prisrčnimi besedami od raznih strani došle goste ter omenila namen zborovanja. Z burnim ploskanjem so ji odzdravljali navzoči. Slavnostni govor je imel gosp. prefekt Korošec. Na smrtno posteljo je položen narod, ki si upa zagotoviti svoj obstanek le s pomočjo drugih prijateljskih mu narodov, ali pa ki samo sanja o zlatih časih lepše bodočnosti, ko bodo morda ugodni valovi političnega morja vrgli potapljalci se narod na suho ter mu rešili na tako čudežen način njegovo življenje. Narod, ki hoče živeti, mora znati sam braniti svojo čast, mora se tudi sam boriti za svoj obstoj ter neprestano delati za svoj prostovni in gmotni napredok. Ne v sanjarjenju, ampak v delu je rešitev vsakega naroda! In jedno tako delo se je izvršilo danes, ko se je ustanovila ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda. Sezidal se je nov arsenal, v katerem bodo skladale vrle rodoljubkinje bojna orožja ter jih izročala slovenskim boriteljem, da branijo slovensko deco potujenja. Zborovalci so dičnim gospem in gospicama iz Sv. Lovrenca in okolice za njih rodoljubno delo zaklali z govornikom: Čast in slava! Na to je bila pod predsedstvom gospe Urbančeve volitev novega odbora. Z vsklikom se je izvolil pripravljalni odbor kot odbor za prvo društveno leto. Blagajničarka gospica Julčka Ladinčkova je poročala o gmotnem stanju mlade podružnice. Podružnica ima 4 ustanovnike in 65 rednih udov. Glasen dokaz, kako marljivo je agitiral pripravljalni odbor! Gospica blagajničarka je sklenila svoje poročilo z besedami, polnimi ognjevitve ljubezni do domovine, ki so izvale pri zborovalcih plameneče navdušenje. In začela se je prosta zabava. Podružnica je storila vse, da je tudi ta dobro uspela. Tamburanje, petje, šaljiva pošta, buffet itd. vse je pomagalo, da se gostje dobro zabavajo. Naj prosvita šentlovrenška ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda!

Velik politični shod skliče kat. pol. društvo za okraj Sv. Lenart v Slov. gor. dne 25. avgusta k Sv. Trem Kraljem, župnije Sv. Benedikta. Poročala bosta državni poslanec dr. M. Ploj in deželnini poslanec prof. Fr. Robič. Govoril bo tudi o živinoreji g. potovalni učitelji Jelovšek in razni drugi govorniki. Ta shod utegne biti največji, kar jih je

doslej priredilo imenovano politično društvo. Natančneje vspored priobčimo pravočasno.

† **Ivan Miklošič.** Dne 3. avgusta je umrl v Mariboru c. kr. vadnični učitelj na učiteljišču mariborskem g. Ivan Miklošič v starosti 77 let. Bil je slovenski skladatelj. Blagor njegovi duši!

† **Dr. Ivan Križanič.** Pogreb dr. Ivana Križanič pri Sv. Križu na Murskem polju dne 2. avgusta je bil veličasten ter je pokazal, kako so ga ljubili duhovni sobratje ter spoštovalo verno ljudstvo murskopoljsko. Duhovnikov je bilo pri pogrebu 62, ljudstva pa na več tisoče. V slovo je govoril pokojniku stolni župnik preč. g. Jakob Bohinc, maševel preč. g. kanonik dr. Ivan Mlakar, pokopal pa ga je preč. g. stolni prošt L. Herg. Životopis prinesemo v edni prihodnjih številk.

Potrjenje. Cesar je potrdil izvolitev g. Fr. Welle, načelnikom in g. I. Roškerja njegovim namestnikom okrajnega zastopa S. V. Lenart v Slov. goricah in g. Jos. Janežiča, načelnikom okrajnega zastopa Brežice.

Imenovanje. Avskultant g. Fr. Mavar, ki je nekoliko časa bil tudi pri tukajšnjem sodišču ter je slovenskim krogom v ljubem spominu, je imenovan sodnim pristavom za Podgrad v Istri. Čestitamo!

Dani se! Pri Sv. Benediktu v Slov. gor. sta vrnila «giftno kroto» tista dva naročnika, ki sta se prva naročila na njo. Spoznala sta, da je vsa pisava «Štajerca» ali «giftne krote» sama laž, hinavščina, lumparija, lopovstvo, nemškutarja i. t. d. Vrlo dobro! Vrhu tega sta postala uda bralnega društva in naročnika «Našega Doma». Nekaj pa je še trdovratnih. To pa so ljudje, o katerih lahko z ozirom na «Štajerca» rečemo: Gliha v kump striha!

Slovenska trgovina v Mariboru! Lepa, moderna trgovina s špecerijskim in mešanim drobnim blagom, z dovoljenjem za pretakanje in prodajanje piva, vina in žganja v steklenicah, — edino v najlepši in najživahnejši ulici v Mariboru se takoj s proste roke za gotov denar proda. Več pove gospa Amalija Marin, Bismarckstrasse (poprej Bürgerstrasse) v Mariboru.

Pri Mariji Snežni na Velki je šola zaprta zaradi oslovskega kašja, ki vlada med otroci. Umrlo je že več otrok. — Dne 28. julija je umrl edini sin svojih starišev Janez Perko, priden mladenič, star okoli 32 let. Hudo prizadete stariše tolazi Bog!

Iz Cmureka nam pišejo, da se je 4. t. m. blagoslovila tamkaj zastava veterancev. Na jedni strani zastave je sv. Jožef, na drugi cesarski orel. Blagoslovilje se je vrnilo na glavnem trgu. Mnogo društev s 15 zastavami se je udeležilo slavnosti. Tudi hajlalo se je.

Kat. pol. društvo „Sava“ ima dne 11. t. m. ob 3. uri popoldne svoj občni zbor in javni shod v hiši g. Jan. Iljaš-a v Pišecah. Dnevni red: pozdrav predsednika, razlaganje društvenih pravil, govor o liberalizmu — govoril g. dr. Fr. Jankovič, okr. zdravnik v Kozjem, poročilo drž. in dež. poslanca g. J. Žičkarja, sprejem novih udov in prosti nasveti.

Odbor «Save».

Umrli je v Padovi na Laškem jurist g. Makso Čuček, sin g. dr. Čučeka ter svak g. dr. Jurtele v Ptiju. R. i. p.!

Strašno smrt je imela žena g. Žingovič v Janišbergi, Marija Žingovič. Že trikrat so prišli neki fantje k Žingoviču, a tretjekrat zažene nek fant nož 60-letni starki v prsi, da je k priči izdihnila svojo dušo. Blaga žena bo pokopana pri Kapeli 6. avgusta. Lahka ji bodi zemljica!

Za železnico Grobelno-Slatina se je pooblastil štajerski dež. odbor, nakazati dovoljenih 800.000 K dotičnemu delniškemu društvu, ako: 1. ne bodo presegali stroški 3.040.000 K. 2. Ko dobi dotična delniška družba koncesijo ter železnico tudi dogradi. 3. da družba povrne dež. železniškemu odseku vse stroške, katere bo ta imel z načrti. 4. da se prepusti dež. odboru v upravi nove železnice primerno zastopstvo deželnih interesov.

Vsenemški poslanec Franko Stein pride 25. avgusta v Celje in bo baje od nemških Celjanov slovesno sprejet. Celjski občinski svet ga bo pričakoval na kolodoru. Slovenci ne smejo sprejemati slovesno svojih gostov, pač pa Nemci. Zakaj ta dvojna mera? Sicer pa tudi Stein in njegov sprejem ne bo podaljšal življenga »nemškemu« Celju!

Duhovniške vesti. V Langu pri Lipnici je umrl upokojeni župnik č. g. Anton Šunko, rodom Mariborčan. N. v. m. p.!

Okrajni zastop mariborski je podaril nemškemu šulferaju 200 K. Da se mestni gospodje, ki sedijo v zastopu, niso temu izdatku uprli, nam je umevno, da pa tega niso storili zastopniki kmetskih občin, kaže, kako malo znajo zastopati kmetske koristi. Okrajni zastopi ne smejo za take nepotrebne reči izdajati denarja, ki ga z žulji zasluži kmetski davkoplačevalci. Za regulacijo Pesnice pa je dal okrajni zastop celih — 30 K!!

Iz šole. Jednorazredna šola pri Sv. Roku pod Bočem se razširi v dvorazrednico. Učiteljica v Slov. Bistrici gca Em. Gherbas je stopila v pokoj. Nadučitelj v Žetalah je postal učitelj g. Martin Sotošek, učitelj-voditelj pri Sv. Joštu na Kozjaku g. nadučitelj iz Primorskega Ivan Krajnik, učitelj pri Sv. Nikolaju pri Laškem je postal gosp. Henrik Hribnik, v Hrastniku g. Jakob Rainer iz Kranjskega. V Majšbergu prideta kot učitelj g. Ivan Glinšek, kot učiteljica gospa Ljudmila Glinšek roj. Liek iz Nove cerkve pri Ptiju, na šolo Ptuj okolica pride gca. Marija Luknar.

V Zdolah pri Brežicah bode v nedeljo dne 11. avgusta t. l. takoj po večernicah — v gostilni gospoda Črnoga javen shod. Dnevni red: Gospodarska organizacija v breškem okraju.

Glavna skupščina družbe sv. Cirila in Metoda. Z včerajšnjim vlakom prišlo je le še malo skupščinarjev v Maribor. V Narodnem domu je bil zvečer sestanek došlih gostov in mariborskih rodoljubov. Ob pol desetih se pripelja vodstvo družbe in menda večina skupščinarjev. Na kolodvoru ne bo slovesnega sprejema, ampak šele v Narodnem domu. Govorila bo blagorodna gospa dr. Glašerjeva, šopek bo izročila predsedniku družbe učenka Ela Marinkova.

Iz Rogačke Slatine. Dne 30. julija so se poklonili Hrvatje in Slovenci škofu Strossmayerju, ki biva sedaj v Slatini. V imenu Slovencev je govoril č. g. nadžupnik slatinski Fr. Korošec. — V ponedeljek, dne 5. avgusta so priredili svetokrižki Slovenci na vrtu g. Fr. Ogrizeka veselico v čast škofu Strossmayerju. — V Slatini leži bolan tržaški škof monsig. Šterk. Zdravje se mu je zadnji čas zboljšalo.

V St. Lovrencu nad Mariborom je dne 31. julija pokral neznan tat ves denar iz nabiralnikov v ondotni župni cerkvi, samo v edinem je pustil 2 kr.

Iz Ruš. Pokojni gospod dr. Ivan Križanič, stolni dekan, ki so nenadoma naglo umrli, so hodili pred svojo smrto še v Ruš na božjo pot, se Mariji priporočat. Njih navada je bila, vsako leto preljubo mater Marije v Rušah obiskati, zlasti ako so imeli kaj posebnega na srcu, ali da se Mariji zahvalijo za kako izprošeno dobroto ali da se ji v kaki težavi priporočijo za pomoč. Tako so prišli letos na Marjetino 20. julija s svojim dobrim prijateljem g. Str. peš, iz Maribora, so tukaj opravili daritev sv. maše, po zajuterku so dolgo molili v cerkvi, potem pa se spet peš v mesto povrnili. Bili so bolj zamišljeni in tihi ko drugekrati, in vprašani, kaj neki imajo na srcu, se izrazijo: Ne počutim se nekaj prav dobro, zato hodim peš in sem prišel ruške matere božje pomoči prosit. Marija jim je gotovo čez 11 dni, 31. julija na njihovi smrtni postelji na strani stala in jih tolažila. Blagi pokojnik bodo Rušancem v vednem spominu ostali, ker so tukaj tolkokrat božjo besedo oznamovali, po svojem romanju v Lourd v Rušah trdnevnopobožnost na čast lurški Mariji obhajali;

imeli so vse tri dni sami vse propovedi; zato je tudi nepričakovana vest njihove nagle smrti Rušance do srca pretresla in občno žalovanje povzročila. R. i. p.

Na Humu pri Ormožu bode dne 15. t. m. to je na Velike maše dan ob pol 3. uri popoldan v šolskem poslopju, na prošnjo občine, poučno predaval deželni potovalni učitelj g. Ivan Bele o sadje- in novi trtoresi. K obilni udeležbi so vabljeni vsi, kateri se za to imenitno preosnovno zanimajo. Odbor.

V Novi cerkvi, v okolici Višnjavas, je treščilo dne 2. avgusta pri Francu Zupanek. Zgorela je hiša in hlev. Posestnik je bil zavarovan.

Od Sv. Eme pri Šmarju nas opozarjajo, naj popravimo, da na shodu v Pristovi ni bil navzoč nadučitelj zibički, marveč neki drugi gospod, kojega pa so smatrali za zibičkega nadučitelja. Toliko resnici na čast!

Zupanstvo iljaševsko na Murskem polju nam je dospalo prisrčno sestavljeni sožalnico za pokojnim dr. Ivanom Križaničem, ki jasno kaže, kako globoko ga je ljubilo domače ljudstvo.

Iz Laškega trga smo sprejeli dopis, v katerem se ostro napada občinski zastop zaradi nameravanega vodovoda. Za vodovod je proračunjeno 120.000 K. Voda, ki se sedaj misli porabiti, neki ni najboljše kakovosti.

Iz Loč. Obhajali smo tukaj od 28. julija do 1. avgusta tridevico za odpustke svetega leta. Vodila sta pobožnost dva prečestita gospoda misjonarja iz Maribora: g. Franc Javšovec in g. Karol Jevšenak, ločki rojak. Obhajanih je bilo nad 1200 vernikov. — Gospod dal, da bi bila ta prelepa nepozabljiva pobožnost celi župniji v izveličanje.

Venec na grob dr. Ivana Križaniču.

Nenadna smrt stolnega dekana dr. Iv. Križaniča je hudo pretresla vse, ki so ravnega poznali, njegova izguba se čuti na vseh straneh, ker je rajni res bil vsestransko delaven. Ena najlepših zaslug je brezvomno njegova prav očetovska skrb za naše dijake. Ustanovil je in dolgo let vodil mariborsko dijaško kuhinjo, kjer se je vsak dan nahranilo mnogo ubožnih slovenskih dijakov. Rajni gospod je pri svojih mnogoterih prijateljih in znancih trkal za podporo, največ pa sam žrtvoval. Ž njim so dijaki izgubili skrbnega krušnega očeta.

Žalostno bi bilo, ko bi sedaj zahirala prepotrebna dijaška kuhinja v Mariboru, ki je rajnemu bila tolikanj pri srcu. Zatorej uljudno pozivljeno vse častilce, prijatelje in znance, posvetnega in duhovskega stanu, da položijo venec na grob dr. Ivana Križaniča, ne iz cvetlic, ampak iz milodarov za dijaško kuhinjo v Mariboru.

«Slovenski Gospodar» bo redno prinašal seznamek darov, poslanih za dijaško kuhinjo v Mariboru v spomin na dr. Ivana Križaniča. Darovi se lahko pošiljajo upravnosti «Slov. Gospodarja» ali pa na g. M. Štrakl-a, korvikarja v Mariboru.

Iz drugih krajev.

Smrt cesarice Friderike. Cesarica Friderika, mati nemškega cesarja Viljema II., je dne 6. avg. v gradu Friedrichshof umrla. Bolehalo je že delj časa.

Požari na Kranjskem. Kranjska je letos hudo prizadeta po požarih. Dne 4. avg. je bil zopet velik požar v Podlipi pri Ajdovcu. Zgorelo je 49 hiš. Škoda je velikanška in ljudstvo trpi bedo. Začgali so otroci.

V največji vročini skoro zmrznili. Prebivalci mesta Hamiltona ne morejo skorodihati od velik vročine. Vročina je dosegla že 40 stopinj C. Neki Toma Powers ima v Hamiltonu ledenicu, v katero se je šel hladiti, a zaprl je za seboj vrata tako nerodno, da ni mogel iz ledenice. Ko so Powersa

našli v ledenici, bil je na ledu na pol — zmrznjen.

Prastaro drevo se nahaja v Mehiki. Drevo spada v vrsto cipres in raste blizu znamenitih razvalin Mitla, v državi Kaksaka. Obseg debla meri 49 metrov in sodijo, da je drevo staro 800—1000 let.

Pruska surovost. Župan malega poznanskoga mesta Dobrzice — Brandenburger je imel temu «omikonsco» — se je vrnil z oboroženimi orožniki v tamošnjo katoliško cerkev, ko je duhovnik Nizinski pripravljal poljske otroke za sprejem sv. zakramentov. Župan je duhovniku naznani, da je to storil na ukaz «landrata» Hahna. Duhovnik je zahteval pismeni ukaz, a ker ga župan ni imel, ugovarjal je zoper tako ravnanje in je dalje poučeval otroke. Toda župan je začel svoj uradni pruski opravek: zaplenil je otrokom poljske katekizme in je preiskoval otroke. Duhovnik je znova ugovarjal ter je pošiljal otroke domu ali otroci niso smeli vún; orožniška straža pri vhodu jih ni izpustila. Vse to se je zgodilo vsled ovadbe, da duhovnik vzdržuje tajno poljsko šolo, kar pa se ni dokazalo, kajti duhovnik uči otroke svoje župnije samo krščanskega nauka, in sicer dvakrat na teden, v sredo in v soboto popoldne. — Tako poroča «Kuryer poznan-sky».

Sneg na mesecu. Ameriški časniki pišejo, da so učenjaki Havardske zvezdarne napravili fotografične slike meseca, na katerih se vidi, da je na mesecu sneg. Ako je na njem sneg, bode tam gotovo tudi voda, led in ljudje. Kdor tega ne veruje, naj se sam prepriča.

Velikonemško divjaštvo. Dne 30. m. m. so priredili češki pevci v Karlovi varih pevsko slavnost. Vsenemci pa so jih napadli in nastal je hud pretep. Mej pretepom so Vsenemci vsega razmrevarili češkega poslanca dr. Engela. Policija je imela polne roke dela.

Turški vojaki lačni. Na Nemškem v luki Kiel je usidrana turška vojna ladija «Izidor», katera pa zdaj mora vsled posebnega sultanova ukaza precej odpotovati v domovino. Vzrok temu je, da moštvo in tudi časništvo mora trpeti gladu, ker v luki Kiel ne dobijo več ničesar na upanje, a pomorski minister turški nima denarja, da bi poravnal dolbove, katere je poveljništvo ladije napravilo.

Znored od vročine. V Košicah na Ogrskem vlada neznošljiva vročina, posebno v gornjih delih pokrajine. Tu je te dni neki mladi gospod na ulici znored od vročine. Hodil je po ulici, ustavljal se hkratu, snemal klobuk, zrl proti solncu in se smejal. Ko so ga ljudje vprašali, kaj dela, odgovarjal jim je, da mu je solnce izsušilo mozek, da je suh mozek jako dober itd. Odveli so ga v bolnišnico, kjer so konstatirali, da je ta sicer jako nervozni človek od vročine znored.

Zarubljena lokomotiva. Iz Katasa v Palfalvo na Ogrskem vozeča železnica je moral 15. t. m. svoj promet ustaviti. Družba dotične lokalne železnice je bila namreč dolžna 296 K. davkov, katerih vzlic vsem opominom ni hotela plačati. Tako se je zgodilo, da so zarubili lokomotivo prav v hipu, ko se je vlak hotel premakniti. V vlaku je bilo mnogo ljudij, ki so morali iztopiti, kajti vlak je ostal v Katasu. Naslednjega dne pa je vlak vozil zopet, kajti davek je bil plačan.

Društvene zadeve.

Družbi sv. Cirila in Metoda so od dne 13. do 31. julija poslali prispevkov p. n. gospoda in korporacije: Kaplan A. Ravši pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. zbirko 20 K, občina Breznica 20 K, župnik Avg. Skočir v Gradeu 60 K, Roza Mikl v Ormožu ob godu Ane Miklove nabranih 7:34 K, v Šmartinu pri Velenju zbrana družba 33 K (mej temi župnik Josip Kunec 20 K); posojilnica v Spod. Dravogradu 100 K. — Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Katol. podpornemu društvu v Celju so darovali: blag. g. Konrad Wassič, min. svetnik 500 K, preč. gosp. kanonik dr. Ivan Mlakar 20 K, preč. g. č. kan. Anton Hajsek 10 K, č. g. župnik Martin Ulčnik 5 K. Bog povrni vsem preblagim dobrotnikom.

Sv. Križ na Murskem polju. Veselica bralnega društva pri sv. Križu, ki je bila prestavljena, se priredi dne 15. avgusta popoldne v šolskih prostorih s sledečim vsporedom: 1. Pozdrav. 2. J. Aljaž: Triglav, pojmoški zbor. 3. Govor. 4. P. Hugolin Sattner: Na planine, pojmoški zbor. 5. Kmet Herod, burka v dveh dejanjih. 6. P. Hug. Sattner: Pogled v nedolžno oko, čveterospev. 7. Veđevalka, veseloigra v enem dejanju. Po veselici prosta zabava v prostorih gosp. Ign. Hauptmana. K prav obilni udeležbi vabi uljudno o d b o r.

Slovensko politično gospodarsko društvo v Ljutomeru priredi dne 15. avgusta t. l. občno zborovanje s sledečim vsporedom: 1. nagovor predsednika, 2. poročilo tajnika, 3. poročilo blagajnika, 4. volitev novega odbora, 5. slučajnosti. Lokal restavracija Kukovca, čas ob 5. uri popoldne. Vsi udje so na ta shod in poleg tega tudi drugi, ki hočejo pristopiti, vabljeni. Če prvi ob 5. uri razpisani občni zbor ni sklepčen, se razpiše drugi na 6. uro.

Bralno društvo pri Kapeli priredi dne 11. avg. v nedeljo popoldne veselico s tombolo, tamburanjem in petjem v gostilni pri «Zidu». Obenem zboruje Ciril in Metodova podružnica za gornjeradgonski okraj ravno isti dan. Gostje dobro došli!

Kmetijsko bralno društvo Gornje Radgone priredi 18. t. mes. v prostorih g. Osojnika veselico s tamburanjem, petjem ter predstavo igre »Lurška pastarica«. K obilni udeležbi vabi domačine in sosedje o d b o r.

Iz Dunaja nam pišejo: Že v tretji je društvo »Zvezda« zalesketala ter razširila svoje mile žarke na izlet v prijazen kraj dunajske »okolice, znane božje poti Maria Encensdorf. A ni bilo samo društvo »Zvezda«, marveč zastopana so bila tudi razna druga narodna društva. Tukaj omenjam najmlajše, a skoraj bo najimenitnejše, mlado društvo »Krešimir«. — Zbravši se na južnem kolodvoru, smo se že v vlaku imenitno zabavali. Izstopivše v kolodvoru v Encensdorfu nas sicer ni pozdravilo razno občinstvo, kakor je splošna navada v domovini, a vendar so nam bratska srca utripala tem bolj, ko smo videli, da nas je tako veliko število. Dospesvi na prijazen vrt, smo se seveda najprej okreplčali, zatem je pa sledilo imenitno petje. Vsakdo se čuti tukaj domačega, ko vidi visoke gospode, imenitne dame, nežne gospice, dijakov, vojakov mnogo, rokodelcev in delavcev tudi, sploh ljudstva iz raznih stanov. Žalibog, da veliko dunajsko mesto ne hrani v sebi slovenskega duhovnika, katerega bi si gotovo vsak izmed nas želel v naše društvo. Vzdramivši nas iz melantholičnih pogovorov je zadonel glas krepkega moškega zpora: Slovencem, za njo so sledile še razne druge pesmi. Priznati moram, da nas je g. predsednik v resnici presenetil se svojimi izvanrednimi govorji. V zahvalo so mu sledili gromoviti živio-klici. Med drugim se je tudi zahvalil ostalim društvom za tako obilno soudeležbo. Mešani zbor zapoje »Lepa naša domovina«. Nato je pa imel govor gosp. predsednik hrvaškega mladega društva »Krešimir«, kjer nas med precej dolgim govorom povabi v nedeljo na hrvaški izlet hgori sv. Vida, okolice dunajske. G. predsednik nam pove veliko veselje tudi za naše društvo, da namerjavajo vrlji bratje Hrvati tamkaj prvokrat tamburati. Čast njih mlademu predsedniku, rodom Varaždinec! — Zabavali smo se pozno v noč, a pri slovesu si je vsak želel že brže nedelje, da se zopet pozdravimo v že omenjenem kraju. Upam, da boste tudi vi, častiti bralec »Slov. Gosp.«, lahko ponosni, da se na tuji zemlji tako probudno razvita slovenski narod!

Cerkvene zadeve.

V Podsredi se je obhajal sv. misijon od 27. julija do 1. avgusta. Udeležba je bila obilna. Cerkveno predstojništvo in vsi župljani se prisrčno zahvaljujejo vodju pobožnosti č. gosp. Janezu Macurju, tukajšnjemu rojaku za neumorno delovanje na leci in v spovednici, kakor tudi za lepe darove tukajšnji cerkvi. Srčna hvala tudi o. Maksu, kapucinu iz Krškega in vsem čč. gg. sosedom, ki so marljivo pomagali v spovednici. Bog plati!

Gospodarske stvari.

Zavrelka ali birsa.

Ta jako nevarna bolezen na vinu je pri nas v poletnem času nekaj kako navadnega. Posebno šibka črna vina iz mokrotnih let, ko je grozdje močno gnilo, so jej jako podvržena. Vendar ne prizanaša tudi belemu vinu, če pride to v sod, katerega je zavrelka pokvarila.

Oni, kojemu vino zavre ali se mu zbirsi, ni nič kaj čisljan kletar. Njegova klet je navadno zamazana, a reda ni v nji nobenega. Vino se v sodu le malokedaj polni, še manj-

krat pa pretaka. V časih stoji vino celo zimo in morebiti celo leto na drožju. Neumni kletar misli, da dà drožje vinu moč, toda se močno moti.

Nesnaga in maloprindost je prvi uzrok tej bolezni, kajti s tem lastnostima priklatijo se v klet in v vino tudi neke glivice, ki vino zavrejo. Te glivice so tako majhne, da jih s prostim očesom ne vidimo, a z drobnogledom le komaj.

Kaj nam je tedaj storiti, da se nam ta bolezen ne priklati v klet? V prvi vrsti držimo se snage in vino večkrat zalivajmo in pretakajmo. Pretakati je mlada vina vsaj štirikrat v letu in sicer pred božičem, meseca marca ali aprila, meseca junija ali julija in v začetku oktobra. Če se pa vino večkrat pretoči, tem bolje je. Mošt iz gnilega grozinja naj povre na zdravih tropinah in naj se dene v sod, ki se je zapuhal nekoliko z žveplom. Tudi je paziti, da se vino po leti preveč ne vgreje, zato naj se hrani vedno v hladni kleti. Še celo prevažanje v vročini vzbudi včasih bolezen.

Zavrelko se spozna na tem, da se začne vino peniti, da preminja barvo in okus ter izgublja kislino. Črno vino postaja rujavo a belo bolj temno, oboje pa se moti. Vino diši, kakor bi bilo poparjeno in če se je bolezen že močno vkorenčila, je jako zoperno.

Ako se zapazi že prve pojave bolezni, dà se vino še rešiti, če je pa bolezen že daleč, je izgubljeno. Niti dobrega žganja ni mogoče dobiti iz njega.

V prvem slučaju naj se vino brž pretoči v sod, ki je z žveplom močno zapuhan. Res da izgubi s tem črno vino nekoliko barve, toda vsaj ostane nekaj časa pitno in zabrani nadaljnjo kvarjenje. Vendar naj se vino kmalu porabi. Kdor ima ali si lahko izposodi pasterizatorja, to je orodje, v katerem se vino v cevih segreje na 60° C., je najbolje, da rabi to pripravo. Pasterizovanje ne dà vinu nobenega duha, ga nič ne pokvari, a vbrani mu skoraj gotovo bolezen.

Posoda, v kateri se je vino zbiralo, naj se z vrelo vodo, kateri se je dodalo več sode in nekoliko žveplene kiseline, večkrat opere in oriblje. Potem naj se napolni s čisto vodo, ki ostane nekoliko dni v nji. Kadar se posoda spet rabi, naj se ne deva v njo, vsaj v prvič ne, najboljega vina, ampak če mogoče le domačo pijačo. Če se pokvari slednja, ni toliko škode kakor za draga vino.

«Vin. in vrtnarski list».

Loterijske številke.

Gradec 4. avg. 1901. 24, 69, 34, 33, 22
Dunaj > > > 59, 41, 79, 22, 60

MALA OZNANILA

Vsaka beseda

stane 2 v.

Najmanja objava 45 v.

Vsaka beseda stane 2 vin.

Vsaka beseda

stane 2 v.

Večkr. objava po dogovoru.

Ti inserati se samo proti predplačilu sprejemajo; pri vprašanjih na upravnštvo se mora znamka za odgovor pridjeti.

V najem se da.

Kovačija s stanovanjem vred, tukaj okrajne ceste, kjer je dosti dela za dva kovača, se da pod ugodnimi pogoji v najem in se tudi lahko s kovačkim delom odsluži. Janez Svetec pod. Varožek, posestnik in krmar na Ljubečni pri Celju 315 [8]

Kupi se.

Hiša se želi kupiti ali zamenjati, katera je sposobna za trgovino in v kakem večjem kraju že mogoče blizu cerkve. Ponožne pod B. B. post. rest. Ljutomer. 392 2-1

Proda se.

Hiša in vila na prodaj. Zraven je sadni in zelenjadni vrt, studenec z izvrstno vodo, za upokojence zelo primerno. Nadjemni dohodki hiše 737 K, vile 2461 K na leto. Več pove Anton Merčun, Weinbaugasse 23. Maribor. 407 3-1

Hiša s 4 sobami, zraven njiva, se proda na Studencih št. 18 pri Mariboru. 408 2-1

Odda se.

Pekarija in gostilna z velikim prometom se radi preselite takoj odda. Berghaus. Studenci pri Mariboru. 2-1

Proste službe.

Postranski zaslужek, trajen in rastoč, ponuja se spoštovanjem, deloljubnem in stalno naseljenim osebam s prevzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. — Ponudbe pod „1.70 Gradec, poste restante.“ 222

Službo organista in cerkovnika išče oženjen in cecilijansko prav dobro izurjen v orglanju ter koralem in figuralem petju. Zmožen je peti I. ali II. tenor, I. bas in bariton, v to ima prav pohvalna spričevala. Žena, prav dobro izurjena sopranistinja s prvim sonornim glasom. Obadva zmožna slovenskega in nemškega jezika. Službo želi dobiti na slov. Štajerskem. Službujem že nad 20 let. Več pove upravnštvo. 396 2-1

Pekarski učenec se išče, bolj močen in poštenih starišev. — Kje pove upravnštvo „Slov. Gosp.“ 397 2-1

Službo cerkovnika in organista (ali pa samo organista) želi nastopiti na kaki dobrì fari ali pa v trgu mlad fant (cecilijanec) lepega vedenja in z jako dobrimi spričevali. Zamore pa tudi nastopiti ob enem službo občinskega tajnika. Kdo? pove uredništvo „Slov. Gosp.“ 402 3-1

Viničarja s 4 do 5 delavskimi močmi sprejme v Tepsovi pri Sv. Petru poleg Maribora pod zelo ugodnimi pogoji major Moser v Mariboru, Tegethoffstr. št. 18, I. nadstropje. 408 3-1

Lepe podobice s črnim okvirom kot spominki za v molitev priporočene ranjke.

Primeren tisek na drugi strani oskrbimo hitro in lčno.

100 kosov od 80 kr. do 1 gld. 80 kr.

K obilim naročilom se priporoča

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Zahvala.

Dne 16. junija 1901 pogorela mi je hiša z gospodarskim poslopjem. Kljubu temu, da niso zgoreli do cela vsi zavarovani deli, za katere sem bil zavarovan pri domaćem slovenskem zavodu, pri banki Slaviji, izplačala mi je točno vso zavarovalno odškodnino, za kar se gorko zahvaljujem in jo vsem Slovencem priporočam. Naj velja tudi na tem mestu geslo: „Svoji k svojim“.

Sv. Jurij ob Taboru, 1. avg. 1901.

Vincenc Grah,
401 1-1 hišni posest.

Slovenci!

darujte za družbo sv. Cirila i Metoda!

Zahvala.

Za tolažljive izraze sočutja, došle nam povodom smrti prečastitega gospoda

dr. Ivana Križanič,

stolnega dekana, profesorja bogoslovja, kn. šk. konzistorialnega svetnika, uda c. kr. štaj. dež. šol. sveta itd.

se toplo in iskreno zahvaljujemo.

Posebno se srčno zahvaljujemo p. i. častitim gospodom duhovnikom, ki so se od daleč in blizu udeležili pogreba, predvsem p. i. preč. gg. inful. proštu ptujskemu Josipu Fleku, radgonskemu okrožnemu dekanu Fran. Pinteriču; tišinskemu dekanu in župniku dr. I. Ivanociju ter duhovnemu svetovaleu in oskrbniku v Gornji Radgoni o. Emeranu Šlander; gospodu zastopniku slovenske posojilnice v Mariboru profesorju Ivanu Koprivnik; gospodom učiteljem za ginstvo petje, slavnim gasilnim društvom za vzdrževanje reda, osobito pa častitima gospodoma župniku Jos. Weixlu in kapelanu Jos. Mihaliču pri Sv. Križu na Murskem polju za njiju veliko in ljubeznivo pomoč, ki sta jo rajnkemu nudila med hudo in mukepolno bolezniijo, nazadnje pa vsem, ki so se udeležili pogreba, darovali vence ali pa na drug način izkazali rajnkemu zadnjo čast.

MARIBOR, dne 3. avg. 1901.

405 1-1

Kn. šk. lavantinski stolni kapitel.

Na debelo. * Na drobno.

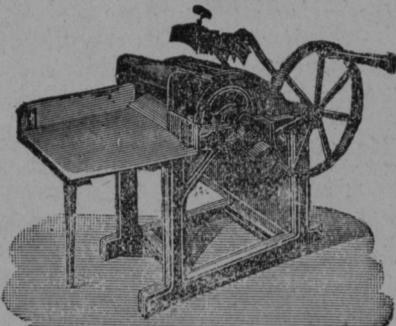
Postrežba točna. * Nizke cene.

Peter Majdič

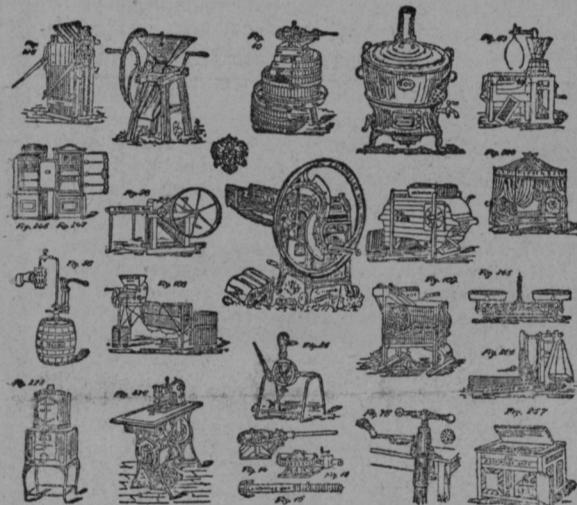
trgovina z železnino „MERKUR“
Celje, Graške ulice št. 12.

Za stavbno sezono vse stavbene potrebščine v največji izberi.

Opozarja na svojo veliko zalogo traverz, v odvodnih cevi, izdelkov iz kamešine, kakor cevi za kanalizacije in stranišča, nastavke za dimnike v vsakovrstnih oblikah, cementa, stavbenih in pohištvenih okovov, samokolnic, raznega rokodelskega orodja, kuhinjske priprave, štedilnikov itd.

brusne kamne.
Za kose se jamči.

Na slovenska naročila se slovenski odgovarja.

Slovenska delavnica za cerkveno umetnost!

Tirolsko Konrad Skaza Tirolsko

Sv. Urh — Gröden

se priporoča preč. cerkvenim predstojništvom za prenovljenje cerkvenih del, za preskrbljevanje novih altarjev, lec, rezljanih (Relief) in slikanih krizeljih potov, posameznih podob, kipov in krizelj. Specialist za betlehemske jaslice z 30 rezljanimi podob. od 60 K višje.

Za vsako poljubno podobo, altarjev in betlehemskej jaslic, pošljem originalne fotografije; za krize pa rezljana razpela na ogled, frankovano vsakemu preč. duhovniku. — Ker pridem v kratkem v slovenske kraje, prosim že sedaj cenj. dopisov, ker si lahko dela osebno ogledam. 243 10-7

♦ Naslov je: Konrad Skaza, St. Ulrich, Gröden, Tirol. ♦♦

Trgovski učenec

z lepo pisavo in z dobrim šolskim spričevalom, slovenskega in nemškega jezika več, se sprejme. Predstaviti se je v upravnosti »Slov. Gospodarja.« 338

Za bolne na želodecu in stare ljudi. 495

Konjak star, iz domačega vina, pošilja franko 4 stekl. za 6 gold., 2 litra za 8 gld., novi konjak 2 litera za 4·80 gld. **Benedikt Hertl**, graščak, **Golič** p. Konjicah, Štaj.

1 stekl. za 1 gld. 50 kr. se dobi pri Al. Quandest, gospodska ulica, Maribor.

Mlatilnice z gepljem in ročne, čistilnice in drugi

poljedelski in vinorejski stroji

iz najbolj slovečih tovarn po zelo nizkih cenah,

ter vsakovrstne

355 2

Kdor si želi ohraniti svoj vino-grad v dobrem stanu, in kdor želi imeti od njega kolikor največ haska, istem bode zelo dobro služila knjižica

Vinogradniki! ← Čuvajte vinsko trto!

Spisal 376 3-2
A. Kosi, učitelj in vinogradnik v Središču.

Delce, ki je ravnokar izšlo, se naroča pri pisatelju g. Ant. Kosi v Središču, pri g. W. Blankeju v Mariboru in Ptiju ter pri Drag. Hribarju v Celju. — Cena knjige je 50 h (25 kr.) s poštino vred. — Pri večjem naročilu se cena zdatno zniža. — Razpošilja se le proti predplačilu!

Razne uradne pečate
priporoča
Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Grajsčina Pragarska
oddā v najem svojo pilo (žago) na Poljskavi.

Zahvala.

404 1-1

Tužnim srcem, pa klanjaje se sv. božji previdnosti izrekajo podpisani s tem najtoplejšo zahvalo vsem, ki so nam ob prerani smrti prečastitega gospoda

dr. Ivana Križaniča,

stolnega dekana, knez.-škof. konzistorijalnega svetovalca, udeč. kr. štaj. dež. šol. sveta itd.

svoje sočutje izrazili in posodili rajnemu gospodu zadnjo pot.

Zlasti se pa zahvaljujemo preč. gospodom kapitularjem mariborskim: stol. proštu L. Hergu, stolnemu župniku F. I. Bohincu in kanoniku dr. I. Mlakaju; nadalje preč. g. proštu ptujskemu I. Flecku, in mnogočastitim gospodom: konzistorijalnemu svetniku I. Vohu, naddekanu F. Pintariču iz Radgona in dekanu dr. I. Ivanoczi-ju iz Tišine ter vsem drugim mnogočastitim gg. dekanom, župnikom, kapelanom in bogoslovcem; istotako velecenjenemu učiteljstvu, slavnim požarnim brambam vsem sosedom, znancem in prijateljem.

Čast. gg. župniku in kapelanu Križevskemu ter vsem farovškim pa naj Bog poplača tukaj in v nebesih vse skrbi in trude, katere ste imeli povodom mučne bolezni in smrti našega nepozabnega nam gospoda.

V Borecih, dne 3. avgusta 1901.

Žalujoča rodbina.

Jožef Brandl,

izdelovalec orgelj →

24-3 → v Mariboru

se priporoča za stavbe orgelj vsake velikosti po najboljših sistemih. — Prevzamem tudi prenovljenje, popravke in uglasbenje orgelj. — Spričevala od zgotovljenih orgelj so na razpolago.

Veliko denarja

do 1000 K na mesec

lahko zaslužijo osebe vsakega stanu (kot postranski zaslužek). — Natančneje pod: Reell 112^a Annoncenbureau E. Kristofflik, Innsbruck. Postfach 36. 237

Slovenska tvrdka!

Weberjevih dedičev naslednik:

Vincenc Čamernikoblastveno preiskušeni kamnoseški mojster
363 19-6 **V Celju**
Nova ulica štev. 11.

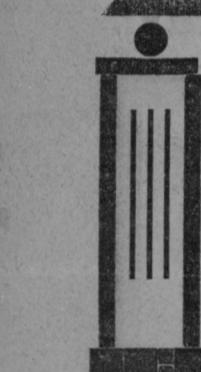
Delavnica mramornatih altarjev
ter drugih umetnih kamnoseških del.
Čez 200 nagrobnih spomenikov

različnih mramorjev, granitov in sijenitov
po najnovejših modernih načrtih**vedno v zalogi.**

Vsa stavbena kamnoseška dela.

Pohištvene plošče za mizarje. — Likanje in
struganje mramora s strojno silo.**• • • • Lastni kamnolomi. • • • •****Postrežba točna.**

Priznano solidna i fina dela.

Ravno sem izgotovil veliko množino

nagrobnih kamenoviz krasnega mramorja v vsaki velikosti,
ter jih lahko takoj po nizkih cenah

* * oddajam * *

T. F. Peyerkamnoseški mojster 306 12-11
Maribor, Kokoschinegg-Alle (Hilariusstr.)**Lekarničarja A. Thierryja balzam**z zeleno nusko varstveno znamko, 12 majhnih ali 6 velikih
steklenic 4 K — poštne prosto.**A. Thierryja centifolij. mazilo**
2 lončica 3-50 K poštne prosto razpoljila proti predplačiluA. Thierryja lekarna k angelju varhu
v Pregradi pri Rogaški Slatini.Dunaj: glavna zalog, lekarna C. Brady,
Fleischmarkt 1. Budapest: lekarna I.
Török in dr. Egger. Zagreb: lekarna
S. Mittelbach.

Na drobno v vsaki lekarni. 348 8

**„Vzajemna zavarovalnica“
v Ljubljani Dunajska cesta št. 15 Medyatova hiša**

vzprejema zavarovanja vsakvrstnih poslopij, premičnin in poljskih pridelkov proti požarni škodi, kakor tudi zvonov proti poškodbi. — Pojasnila daje in vzprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice v pritličju Medyatove hiše na Dunajski cesti v Ljubljani, a tudi po slovenskih deželah nastavljeni poverjeniki.

„Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“ je edina slovenska.

Zavaruje pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico. Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost. 524 20

Rojaki zavarujte svoje imetje pri domačem zavodu!**Svoji k svojim.**